

MUHOS LAITASAARI RINNE
Kuoppajäänteiden kartoitus 29.10.2002

FM Eija Ojanlatva

JOHDANTO

Suunnittelukeskus Oy:n toimeksiannosta Oulun yliopiston arkeologian laboratorio suoritti Muhoksen Laitasaaren Rinteen kuoppajäänteiden kartoituksen 29.10.2002. Kuoppajäänteiden olemassaolosta tiedettiin, sillä Virpi Rajala Suunnittelukeskuksesta oli ollut yhteydessä lehtori Janne Ikäheimo, joka oli kertonut havainneensa alueella pari vuotta sitten mahdollisia muinaisia kuoppajäänteitä.

Kuoppajäänteet kartoitettiin yleiskartalle (1:1000), mutta niiden tarkempaan verifiointiin ei kyetty, sillä alueen maaperä oli jo roudassa ja lumen peittämä. Viisi kuoppaa kankaan pohjoislaidalla oli kuitenkin selvästi moderneja, ja ne liittyivät kankaalla tapahtuneeseen hiekan-/soranottoon muutama vuosikymmen sitten. Kartalle merkittiin 14 mahdollista pyyntikuoppaa niiden sijainnin, muodon ja koon perusteella. Kuoppien luonteen varmistaminen edellyttää uutta tarkastuskäyntiä kohteeseen sulan maan aikana.

Oulussa, 30.10.2002

FM Eija Ojanlatva

MUHOS LAITASAARI RINNE

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi:	maarakenteet
Tyyppin tarkenne:	kuopat
Ajoitus:	-
Rauhoitusluokka:	2
Lukumäärä:	14
Peruskartta	3422 10 MUHOS
Koordinaatit:	$x = 7192\ 261 - 396$, $y = 3451\ 408 - 565$, $z = 35 - 40$
Koordinaattiselite:	alueen ääripisteet
Maastomerkintä:	ei ole
Pinta-ala:	noin 170x150 m
Etäisyystieto:	Muhoksen kirkosta noin 1,2 km luoteeseen

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä:	Muhos, Laitasaari
Tila 1:	3:33
Omistaja 1:	Mervi Luukas (oikeudenomistajat/Niilo Hartikka)
Osoite 1:	Rinnetie 12, 91500 Muhos
Tila 2:	30:44
Omistaja 2:	Valtion kiinteistölaitos
Osoite 2:	Isokatu 4, 90100 Oulu

TARKASTUS 2002

Aika:	29.10.2002 FM Eija Ojanlatva ja fil.yo Katja-Leena Heikkilä
Karttaotteet:	Peruskartta 3422 10 Muhos, 1:20 000. Helsinki 1999. Yleiskartta 1:1000.

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kuoppajäänteet sijaitsevat alavien peltojen ympäröimällä kankaalla Oulujoen pohjoisrannalla, Rovastinsaaren pohjoispuolella, Laitasaaren kylässä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto

Rinteen ja Törmälän talojen välissä oleva kangas koostuu hiekasta ja moreenista. Se sijaitsee noin 1,2 km Muhoksen kirkosta luoteeseen, ja noin 2 km Montan voimalasta länsiluoteeseen. Kankaan länsi- ja eteläreunat ovat melko jyrkkiä, sen sijaan itään ja pohjoiseen kangas laskee loivemmin. Paikkaa ympäröivät alavat pellot, paitsi etelässä kangas rajautuu Oulujokeen. Törmälän talon kaakkoispuolella, aivan Rinteen taloon kulkevan tien länsilaidalla on sorakuoppa, joka on jo metsittyä. Ilmeisesti viisi jyrkkäreunaista kuoppaa kankaan pohjoisreunalla ovat soran-/hiekanottoon liittyviä tarkastuskuoppia. Kankaalla kasvaa mäntyä ja nuorta sekametsää, aluskasvillisuutena ovat erilaiset varpukasvit ja jäkälä.

Kohteen kuvaus

Tarkastusmatka jouduttiin tekemään valitettavan myöhään syksyllä. Suunnittelukeskus toivoi kuoppien kartoitusta mitä pikimmin, sillä kankaalle on osayleiskaavassa alustavasti kaavoitettu neljä asuintonttia. Kohteen havainnointia häiritsi maan peittävä lumipeite, ja kaikki kuopat jäivät tarkemmin tutkimatta maakairalla tai lapiolla roudan vuoksi. Kuopat on merkitty karttaan mahdollisina pyyntikuoppina, ja ne tulisi tarkastaa myöhemmin uudestaan niiden luonteen varmentamiseksi.

Neljä kuopista sijaitsee kankaan korkeimmalla kohdalla, noin 40 m mpy, ja loput kymmenen hieman alempana, 35-37,5 m mpy. Kuoppa 1 sijaitsee noin 15 m Rinteen taloon kulkevan tien pohjoispuolella. Kuopat 2-4 sijaitsevat kankaan pohjoisosassa alemmalla terassilla noin 35 m mpy, Rinteen taloon vievän tien ja pellon välissä. Kuoppien 1-4 väliseen maastoon sijoittuu myös viisi muuta jyrkkäreunaista kuoppaa, jotka vaikuttavat moderneilta ja liittynevät kankaalla tapahtuneeseen hiekan-/sorannottoon.

Kuopat 5-8 sijaitsevat noin 40 m Törmälän talon eteläpuolella, Rinteen taloon kulkevan tien länsipuolella kankaan korkeimmalla kohdalla, hieman yli 40 m mpy. Kuopat ovat kankaan päällä itä-länsisuuntaisessa jonomaisessa muodostelmassa 30 metrin matkalla. Kuoppien ja tien väliin jää vanha, metsittyä sorakuoppa.

Kuopat 9-12 sijaitsevat noin 60 m etelään Rinteen taloon vievän tien ja polun risteyksestä noin 37,5 m mpy. Kuoppa 9 on Oulujoen rantaan, kankaan eteläpään kulkevan polun länsipuolella ja kuopat 10-12 polun itäpuolella. Kuopat muodostavat noin 30 m pitkän, koillis-lounassuuntaisen jonon.

Kuopat 13 ja 14 sijaitsevat kankaan etelälaidalla, Oulujoen rantaan kulkevan polun ja kankaalla olevan peltotilkun välillä.

Kuoppa	X	Y	Z (noin)	Koko	Syvyys
1	7192384	3451490	37,5	3 m	0,6 m
2	7192380	3451565	35	2 m	0,8 m
3	7192388	3451545	35	2,5 m	1 m
4	7192396	3451489	35	2,5 m	1 m
5	7192375	3451432	40	3 m	0,8 m
6	7192374	3451430	40	3 m	1,2 m
7	7192373	3451416	40	3 m	0,9 m
8	7192373	3451408	40	2 m	0,8 m
9	7192302	3451434	37,5	1,5 m	1 m
10	7192312	3451444	37,5	2 m	1 m
11	7192316	3451448	37,5	2,5 m	0,9 m
12	7192322	3451448	37,5	2,5 m	0,8 m
13	7192274	3451455	35	2 m	1 m
14	7192261	3451459	35	2,5 m	0,6 m

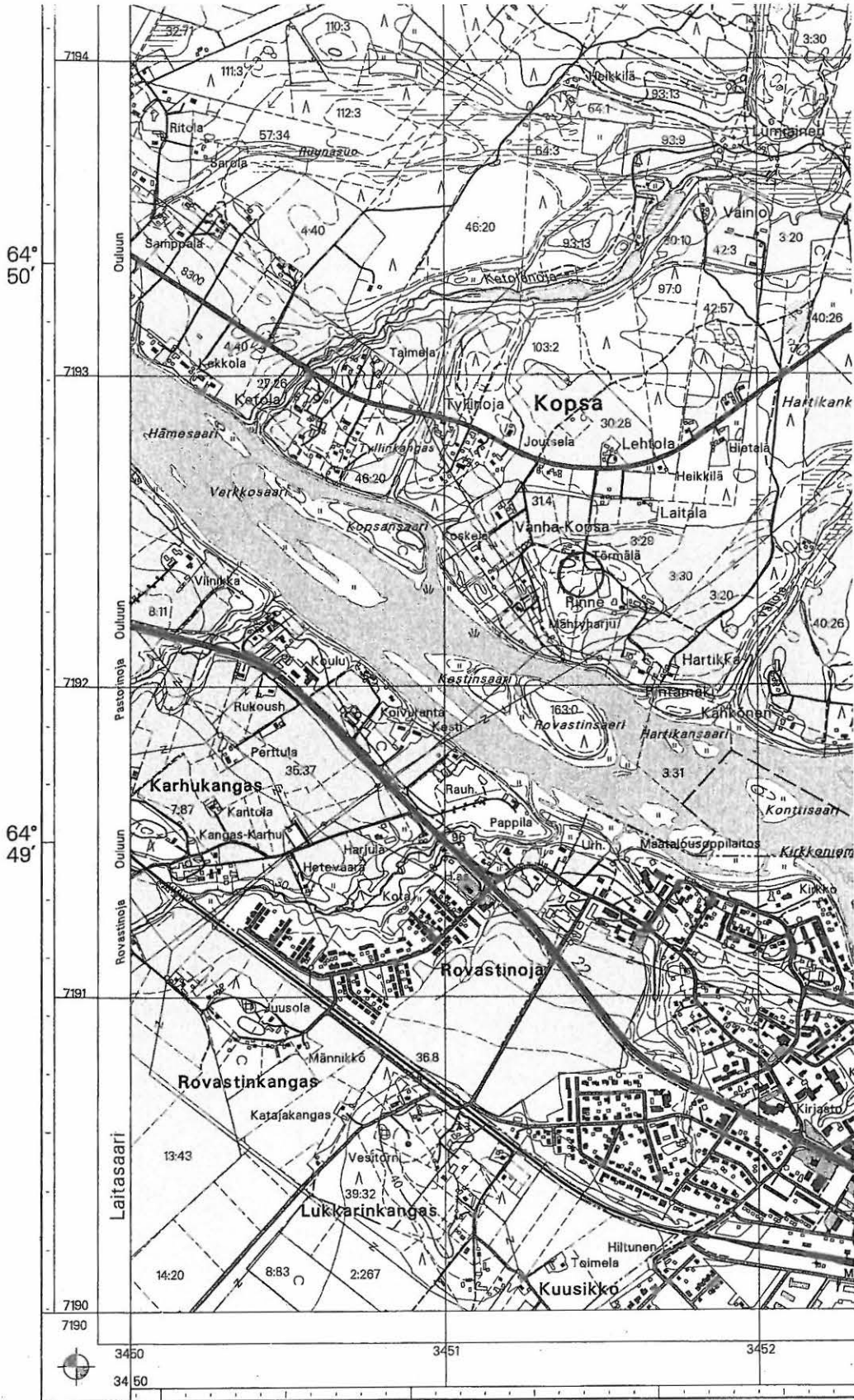
Ohessa olevaan yleiskarttaan 14 kuoppajäännettä on merkitty mahdollisina pyyntikuoppina, kartasta ilmenee myös modernien kuoppien sijainti. Kaikkien kuoppien luonteen varmistamiseksi kohde olisi tarkastettava ja tutkittava uudelleen lumettomana ja roudattomana ajankohtana, mielellään heti keväällä 2003.

Luokitusehdotus

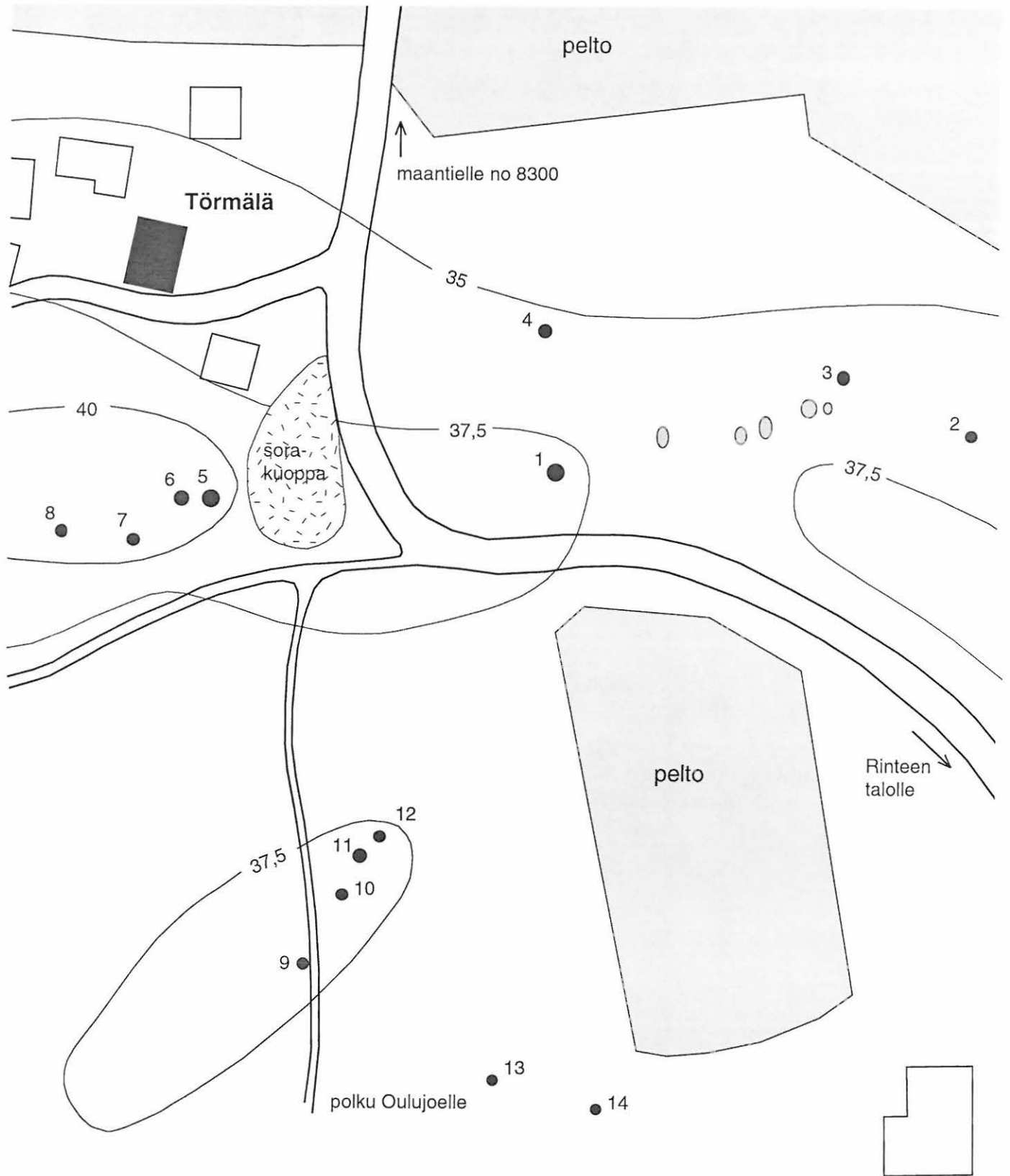
Luokka 2. Rauhoitusasteen tarkempi määrittely edellyttää lisätutkimuksia.

Oulussa 30.10.2002

FM Eija Ojanlatva
Amanuenssi
Arkeologian laboratorio
PL 1000
90014 Oulun yliopisto

3422 10 MUHOS
 MUHOS LAITASAARI RINNE
 x=7192 261-396, y=3451 408-565, z=35-40
 MAARAKENTEET

OULUN YLIOPISTO	arkeologia
Muhos Laitasaari Rinne	
Yleiskartta	Mittakaava 1:1000
z = n. 35 - 40	29.10.2002
Peruskartta 3422 10 MUHOS	
Kart. ja piirt. Eija Ojanlatva	

- mahdollinen pyyntikuoppa
- moderni kuoppa

